Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 25 (71) Warszawa, 18 czerwca 1938 r. Rok III

TREŚĆ:

KSIĘGOWOŚĆ PRZEDSTAWICIELA HANDLOWEGO

(artykuł dyskusyjny *)

I

Opisane przez p. B-ckiego przedstawicielstwo handlowe inkasuje należności *nie z tytułu przeprowadzonych bezpośrednio z odbiorcami tran-*

*) W związku z uwagami p. H. B-ckiego, ob. OBP, nr 22, str. 361 i n. br.

sakcyj towarowych — gdyż towaru komisowego reprezentowanej firmy K. nie posiada, a trudni się jedynie przyjmowaniem zamówień dla firmy, którą reprezentuje — lecz na skutek zleconego mu przez firmę K. inkasa.

W tych warunkach *konta odbiorców firmy K. nie powinny figurować w księgach zasadniczych przedstawicielstwa handlowego.* Konta te winny figurować w księgach ewidencyjnych, mających na celu wykazanie stanu rozliczenia firmy K. z jej odbiorcami.

Zdaniem moim, przedstawicielstwo handlowe winno księgować: Wn Rk Kasy, Ma Rk K. za zainkasowane od A, B, C...; Wn Rk K., Ma Rk Kosztów Handlowych, Rk Prowizji za wyłożone za K. wydatki, za należną od K. prowizję.

Manipulacja kasowa, którą opisuje (uznając ją zresztą za komplikującą) p. B-cki, jest zbędna, gdyż kasa poza odbiorem wpływów dla K. żadnych czynności nie przeprowadza.

Również projektowana przez p. B-ckiego księgowanie: uznawanie odbiorców przez kasę i przeprowadzanie w Dzienniku — Zbiorniku w końcu każdego miesiąca pozycji

Wn Rk Inkasa K.
Ma Rk K.
za zatrzymane w m-cu... inkaso
księgowane w Ks. Kasowej
d. 2.1 — str. ...
„ „ „ ...
zł.

jest *niestosowne,* nasuwa się bowiem pytanie, w jaki sposób Rk Odbiorców i Rk K. zniosą się w końcu roku.

II

W opisanym przez B-ckiego innym stanie faktycznym (przedstawicielstwo handlowe inkasuje należności przypadające reprezentowanej firmie zagranicznej Z. z tytułu dokonanych za jego pośrednictwem transakcyj; należności te przedstawicielstwo wpłaca na specjalne konto w Banku ZS, skąd w pewnych okresach pieniądze zostają przekazywane, po uzyskaniu zezwolenia, za granicę do dyspozycji firmy Z. lub przedstawicielstwo — porozumieniu z firmą Z — czerpie z tegoż banku sumy na pokrycie należnej mu prowizji oraz wyłożonych kosztów) — należy zdaniem moim księgować w następujący sposób.

Przy inkasie: Wn Kasa, Ma Rk Z za zainkasowane od A, B, C...

Wpłacając do banku dla Z: Wn BZS, Ma Kasa za wpłacone dla Z.

Przekazując firmie Z. pieniądze: Wn Rk Z, Ma Rk BZS.

Podnosząc z banku na potrzeby przedstawicielstwa: Wn Rk Kasy, Ma Rk BZS; Wn Rk Z, Ma Rk Kosztów Handlowych, Rk Prowizji.

D. B. Łódź

USTAWA O PODATKU OBROTOWYM

z dnia 4 maja 1938 r.

(Dz. U. R. P. Nr 34 z 1938 r., poz. 292)

(ciąg dalszy)

Art. 7 *(ciąg dalszy)*

4) 1,5% — od obrotów:

a) nie przewyższających zł 15.000 w stosunku rocznym, a osiągniętych z wynagrodzenia za przerób lub wytworzenie wyrobów bądź półwyrobów z cudzych materiałów,

b) nie przewyższających zł 50.000 w stosunku rocznym, a osiągniętych ze sprzedaży lub wymiany surowców, półwyrobów lub wyrobów gotowych, wytworzonych przez płatnika na rachunek własny oraz za świadczenia usług o charakterze rękodzielniczym,

c) przewyższających zł 50.000, lecz nie przewyższających zł 100.000 w stosunku rocznym, osiągniętych ze świadczeń wymienionych pod lit. b) niniejszego punktu a udowodnionych prawidłowymi księgami handlowymi;

5) 2,1% — od obrotów:

a) wymienionych w pkt 4) lit. c), lecz nie udowodnionych prawidłowymi księgami handlowymi,

b) nie wymienionych w pkt 1), 2) i 4) oraz pod lit. a) niniejszego punktu, udowodnionych prawidłowymi księgami handlowymi, a osiągniętych ze sprzedaży lub wymiany surowców, półwyrobów i wyrobów gotowych;

6) 2,6% — od obrotów, osiągniętych z wynagrodzeń za ekspedycję, maklerstwo żeglugowe oraz przewóz osób i rzeczy;

7) 6% — od obrotów, osiągniętych z prowizji i innych wynagrodzeń:

a) za czynności komisu w rozumieniu art. 6 pkt 4) zdanie 1,

b) za czynności ajenta poza przypadkami, wymienionymi w art. 6 pkt 5) zdanie 1,

c) za pośrednictwo, nie mające cech umowy ajencyjnej;

8) 3% — od obrotów, osiągniętych tytułem kurtażu przez maklerów przysięgłych na giełdach towarowych od transakcji giełdowych, po udowodnieniu księgą maklerską;

9) 0,3% — od obrotów, udowodnionych prawidłowymi księgami handlowymi, a pochodzących ze sprzedaży na giełdach zbożowo-towarowych ziemiopłodów, mąki, otrąb i makuchów;

10) 3% — od wszystkich nie wymienionych wyżej obrotów.

(2) Jeżeli świadczenie usług połączone jest ze świadczeniem nabytych lub wytworzonych w tym celu towarów, obrót osiągnięty z tego tytułu podlega stawce właściwej dla obrotu za świadczenie usług.

(3) Od obrotu przedsiębiorstw państwowych, nie posiadających odrębnej osobowości prawnej, pobiera się podatek o 50% wyższy w stosunku do stawek, które byłyby właściwe dla czynności tych przedsiębiorstw według ustępów (1) i (2).

Terminy płatności

Art. 8. (1) Płatnicy, będący kupcami rejestrowymi oraz pozostali płatnicy, prowadzący prawidłowe księgi handlowe, obowiązani są do dnia 25 każdego miesiąca wpła-

cić zaliczkę na podatek w wysokości podatku przypadającego od obrotu, osiągniętego w miesiącu ubiegłym.

(2) Pozostali płatnicy obowiązani są po upływie każdego kwartału kalendarzowego wpłacać zaliczkę na podatek w wysokości, odpowiadającej podatkowi przypadającemu od obrotu, osiągniętego w kwartale ubiegłym, lecz co najmniej w wysokości 1/5 kwoty podatku, wymierzonego od obrotu za rok ubiegły, w następujących terminach: do 15 czerwca — za I kwartał, do 15 sierpnia — za II kwartał, do 15 października — za III kwartał oraz do 15 lutego następnego roku — za IV kwartał.

(3) Płatnicy, wymienieni w ust. (2), którzy rozpoczęli wykonywanie podlegających podatkowi świadczeń w roku podatkowym, obowiązani są do opłacania kwartalnych zaliczek w wysokości, odpowiadającej podatkowi od obrotu, osiągniętego w kwartale ubiegłym, a ustalonej przez właściwą władzę skarbową. Postanowienie o wysokości zaliczki wydaje władza skarbowa po upływie trzech miesięcy od daty wykonania po raz pierwszy świadczenia, podlegającego opodatkowaniu, po uprzednim zbadaniu wysokości osiągniętych obrotów. Zaliczki te płatne są: za kwartał kalendarzowy, w którym wykonano po raz pierwszy świadczenia, podlegające opodatkowaniu — w terminie dni 30 od daty doręczenia postanowienia, za następne zaś kwartały kalendarzowe — w terminach przewidzianych w ust. (2).

(4) Kwoty zaliczek, nie wpłacone w terminach wyżej wskazanych, uważa się za zaległości podatkowe.

(5) Podatek, przypadający za rok podatkowy po potrąceniu zaliczek, określonych powyżej w ust. (1), (2) i (3), płatny jest w terminie do dnia 31 maja roku bezpośrednio następującego po roku podatkowym.

Ustalenie zobowiązania podatkowego

Art. 9. (1) Postępowanie w sprawach podatku podlega przepisom ordynacji podatkowej, a w szczególności przepisom, dotyczącym państwowego podatku przemysłowego od obrotu.

(2) Upoważnia się Ministra Skarbu do zarządzenia poboru podatku od płatników, nie będących kupcami rejestrowymi i nie prowadzących prawidłowych ksiąg handlowych, w formie ryczałtu bez ustalenia sum obrotu w każdym poszczególnym przypadku. Rozporządzenie Ministra Skarbu ustali sposób zryczałtowania podatku, przepisy wymiarowe, poborowe i odwoławcze, oraz terminy płatności.

(3) Upoważnia się Ministra Skarbu do wprowadzenia od obrotów, wynikających ze sprzedaży poszczególnych rodzajów towarów, scalonego podatku obrotowego od wszelkich faz i rodzajów obrotów. Rozporządzenie Ministra Skarbu, po wysłuchaniu opinii izb przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych, określi, zgodnie ze stawkami, przewidzianymi w ustawie niniejszej, wysokość scalonego podatku oraz ustali przepisy wymiarowe, poborowe i odwoławcze, terminy płatności podatku, władze powołane do wymiaru i poboru podatku, osoby obowiązane do płacenia podatku, oraz odpowiedzialność za podatek, przy czym w razie poboru tego podatku na granicy lub przez władze celne, stawki podatku scalonego mogą być przeliczone na kwotę należną od jednostki wagi lub od sztuki.

(cdn.)

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

117.

PRAWIDŁOWOŚĆ KSIĘGI NIEOBOWIĄZKOWEJ. KSIĘGI FORMALNIE NIEPRAWIDŁOWE JAKO ZAPISKI.

Skoro kupiec założył księgę i skoro tym samym weszła ona w skład jego księgości, winien ją prowadzić prawidłowo bez względu na to, czy zaprowadzenie jej w myśl obowiązujących przepisów i zasad księgowości było konieczne *).

W przypadku powołania się płatnika na księgi handlowe władza ma obowiązek oceny tych ksiąg jako zapisków, mimo że księgi jako formalnie wadliwe zostały odrzucone **).

NTA, 16 lutego 1938, l. rej. 3801/36.

Z uzasadnienia. Przyznał dalej skarżący w swym piśmie z dnia 20 marca 1936 fakt, że *księga wekslowa nie była foliowana.* Ponieważ w myśl postanowień § 32 ust. 2 miarodajnego w niniejszym przypadku austr. Kodeksu Handlowego „księgi handlowe będą oprawione, a każda z nich będzie karta za kartą bieżącą liczbą opatrzona", przeto niesporny brak numeracji kart księgi wekslowej (skarga błędnie mówi o księdze rabatowej) wykracza przeciw formalnym wymogom prawidłowości ksiąg. Wyrażony w skardze pogląd, że dana księga nie wchodziła w skład ksiąg handlowych przedsiębiorstwa, gdyż nie była konieczna do ujawnienia czynności handlowych i nie jest przewidziana ani kodeksem handlowym, ani zwyczajami handlowymi, ani wreszcie rozporządzeniem z dnia 13 kwietnia 1932 poz. 412 Dz. Ust., wobec czego usterki w tej księdze nie mogą wpłynąć na ocenę całokształtu księgowości skarżącego, jest mylny. *Skoro bowiem skarżący założył omawianą księgę i skoro tym samym weszła ona w skład jego księgowości, winien ją był prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami bez względu na to, czy zaprowadzenie jej w myśl obowiązujących przepisów i zasad księgowości było rzeczą konieczną.* Nietrafne jest też zapatrywanie, że brak numeracji kart rzeczonej księgi stanowiłby uzasadnioną podstawę do dyskwalifikacji ksiąg, tylko w związku z zarzutem, że zapisy w księdze są niekompletne, bądź niezgodne z innymi księgami, gdyż *ustawowy wymóg *) numeracji kart w księgach jest wymogiem formalnym niezwiązanym z usterkami natury materialnej.*

Jeśli zatem władza pozwana z tych powodów uznała księgi skarżącego za nieprawidłowe, to Najwyższy Trybunał Administracyjny nie dopatrzył się w tym zarzucanej obrazy prawa.

Jak wynika z motywów zaskarżonego orzeczenia, dyskwalifikacja ksiąg nastąpiła wyłącznie z powodów natury formalnej. Zgodnie z zasadą prawną, na której oparty jest wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 29 września 1936 L. Rej. 3673/34 (Zb. wyr. Nr. 1248 S), *w przypadku powołania się podatnika na księgi handlowe władza ma obo-*

---

*) Por. wyrok NTA, 7.10.1936, l. rej. 7958/34, OBP, nr 22, str. 368, rb.

**) Por. wyrok NTA, 13.1.1938, l. rej. 626/36, OBP, nr 12, str. 180 rb.

*) Również w myśl § 3 art. 55 obecnie obowiązującego Kodeksu Handlowego: „Jeżeli według zasad prawidłowej rachunkowości kupieckiej rachunki mają być prowadzone w formie księgi, księga powinna być oprawiona i kartą za kartą opatrzona numerem porządkowym".

wiązek oceny tych ksiąg jako zapisków przy ustalaniu obrotu, mimo że księgi jako formalnie wadliwe zostały odrzucone. Ponieważ w konkretnym przypadku władza pozwana odrzuciwszy księgi jako formalnie wadliwe oszacowała obrót przedsiębiorstwa na sumę wyższą od zeznanej, nie oceniwszy mocy dowodowej tych ksiąg, jako zapisków, to postępowanie władzy uznać należy z tego powodu za dotknięte wadliwością ze szkodą dla skarżącego.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

54.

OPODATKOWANIE PODATKIEM DOCHODOWYM OSÓB ZAMIESZKAŁYCH ZA GRANICĄ

Dochód z naftowych udziałów brutto osoby zamieszkałej za granicą podlega opodatkowaniu.

NTA, 11 kwietnia 1938, l. rej. 732/36, OPA, 1938, poz. 2197.

Z uzasadnienia: Skarżącej wymierzono podatek od dochodu, uzyskanego z udziałów naftowych brutto. Władza pozwana nie uwzględniła odwołania, stojąc na stanowisku prawnym, że udziały naftowe są prawami hipotecznymi, wpisanymi do ksiąg naftowych i dlatego podlegają opodatkowaniu na zasadzie art. 1, p. 2, lit. a ustawy o podatku dochodowym.

W skardze wniesionej do NTA płatniczka zwalcza stanowisko prawne władzy pozwanej, wywodząc, że obowiązek uiszczenia podatku dochodowego od dochodu z udziałów naftowych brutto, zapisanych jako ciężar realny do księgi naftowej, który władza opiera na art. 1, p. 2, lit. a ustawy, nie jest przewidziany w tym przepisie, gdyż z istoty swej różni się on od dochodu z wierzytelności zahipotekowanej, który wymienia art. 1, p. 2, lit. a. Skoro powołany przepis nie wymienia dochodu z udziałów naftowych brutto, a udziały te nie są wierzytelnością hipoteczną, to skarżąca nie podlega z tego tytułu opodatkowaniu.

NTA rozważył co następuje:

Zarówno skarżąca, jak i władza opierają się na przepisie art. 1, p. 2, lit. a ustawy o podatku dochodowym. Władza pozwana przyjmuje, że udziały naftowe brutto stanowią prawa hipoteczne, że więc są one prawami majątkowymi przywiązanymi do obszaru Państwa, a nie twierdzi bynajmniej, jak zarzuca skarżąca, że dochody z udziałów naftowych brutto są dochodem z wierzytelności zahipotekowanych na nieruchomości. Władza zaliczyła więc te udziały do innej grupy źródeł dochodu, wskazanej w tymże p. 2, art. 1 pod lit. a, aniżeli twierdzi skarga.

Już w wyroku z 15 stycznia 1933 l. rej. 4726/31, na motywy którego NTA w myśl § 57 swego regulaminu się powołuje, NTA orzekł i uzasadnił, że *przychody z udziałów naftowych brutto są dochodem z praw majątkowych.* Skoro zaś obowiązek podatkowy osób stale zamieszkałych za granicą obejmuje według wyraźnego przepisu art. 1, p. 2, lit. a powołanej ustawy dochód płynący z *majątków (a więc i z praw majątkowych), przywiązanych do obszaru Państwa* przepisami prawnymi a *udziały brutto są niespornie ciężarami rolnymi, przywiązanymi przepisami prawa naftowego do nieruchomości,* w danym przypadku położonych na obszarze Państwa Polskiego, zasadnie władza pozwana uznała, że skarżąca podlega co do

tego dochodu opodatkowaniu w myśl przepisu art. 1, p. 2, lit. a ustawy.

Z tych powodów NTA oddalił skargę jako nieuzasadnioną.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

40.

OFICJALISTA PROWADZĄCY ADMINISTRACJĘ GOSPODARSTWA OGRODNICZEGO JAKO PRACOWNIK UMYSŁOWY.

Pracownik (oficjalista) prowadzący administrację gospodarstwa ogrodniczego, którego praca fizyczna w ogrodach ma charakter raczej pokazu dla personelu ogrodów i nie przeważa nad pracą umysłową — jest pracownikiem umysłowym.

Składki ubezpieczeniowe nie ulegają potrąceniu z odszkodowaniem przypadającym pracownikowi od pracodawcy z powodu nieubezpieczenia.

SN, 20 grudnia 1937, C II 1562/37, PUS, 1938, poz. 74.

Z uzasadnienia. Ustalono, że powód przyjęty w 1921 do pracy u pozwanego, jako fachowiec, *założył ogród i sad* na miejscu dawnej bażantarni w Tenczynku, że *powierzono mu urządzenie ogrodów* w Morawicy i Pisarach, że do powoda należała *cała zawodowa administracja* tych ogrodów, wyłączonych, jako samoistna jednostka gospodarcza z ogólnego zarządu dóbr pozwanego, że powód *sam sprzedawał, nawet wagonami, produkty ogrodowe, inkasował pieniądze, prowadził korespondencję,* choćby tylko w sprawie potrzebnych mu nasion, *prowadził kasę i księgę kasową, kierował i dozorował pracą podległych mu ogrodników i był za pracę tę odpowiedzialny,* że powierzone mu ogrody i sady miały około 50 ha powierzchni, zatem jego tytuł służbowy zarządcy czy zawiadowcy odpowiadał istocie stosunku pracy, w którym powód w zakresie pełnionych funkcji umownych był oficjalistą, pełniącym w gospodarstwie rolnym czynności umysłowe po myśli art. 2 rozp. L. 911/27 Dz. u. i art. 1 ust. L. 370/21 Dz. u.

Wyrok zaskarżony zaliczył powoda do pracowników umysłowych wedle jego zajęć, pełnionych w myśl umowy pracy, a wykształcenie zawodowe powoda, w wyroku tym powołane, było tylko środkiem pomocniczym przy oznaczeniu charakteru jego pracy, jako umysłowej.

Ustalono, że *prace fizyczne w ogrodach, pełnione przez powoda, były raczej pokazem dla personelu ogrodów, jak należy pracować, a jako robota fizyczna nie mogły zresztą przeważać w zajęciach umownych powoda,* skoro prowadził on gospodarkę ogrodniczą na przestrzeni około 50 ha i odpowiadał za całość tej gospodarki.

Ustalono zresztą, że powodowi powierzono nie tylko ogród w Tenczynku, jaki wedle własnego planu założył, lecz także ogrody pozwanego w innych miejscowościach, w Morawicy i Pisarach, a szczegół ten sam przez się wyklucza, by umowa służbowa powoda nakładała nań pracę fizyczną w tych wszystkich ogrodach, jako istotne zajęcie umowne.

Składki ubezpieczenia jakich powód, jako niezgłoszony nie uiścił ani pozwany ich nie płacił, były wierzytelnością Zakładu Ubezpieczeń, nie zaś pozwanego i *nie nadają się do potrącenia w stosunku między powodem, jako wierzycielem odszkodowawczym, a pozwanym jako dłużnikiem* (§ 1438 u. c.).

Nie ma przepisu ustawy, by zwrotu szkody, powstałej z nieubezpieczenia pracownika można było dochodzić dopiero po uprzednim orzeczeniu instytucji ubezpieczeń społecznych o obowiązku zgłoszenia. Wywody skargi kasacyjnej są więc i w tym względzie chybione.

Skarga kasacyjna nie określa, jakie dowody pominięto z naruszeniem zasad postępowania, zatem tę podstawę kasacyjną pomija się dla braku należytego uzasadnienia. Art. 427 k. p. c.

Skoro więc pozwany nie zgłosił powoda we właściwym czasie, jako pracownika umysłowego, do ubezpieczenia i powód utracił przez to rentę starczą, przyznano powodowi poniesioną stąd szkodę zgodnie z art. 112 rozp. L. 911/27 Dz. u.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 13 MAJA 1938 R. L. D. V. 39946/4/37

w sprawie poboru scalonego podatku przemysłowego od obrotów wódkami gatunkowymi.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 15 z 1938 r., poz. 387).

W związku ze sprawozdaniem z dnia 28 września 1937 r. Nr W. II — 41/2/84/37 Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, iż w przedsiębiorstwach przemysłowych wytwarzających wódki gatunkowe a posiadających oddzielne zakłady gastronomiczne (t. zw. „probiernie"), w których dokonuje się wy łącznie względnie częściowo sprzedaży artykułów własnej produkcji — za podstawę do obliczenia scalonego podatku przemysłowego od obrotów wódkami gatunkowymi własnego wyrobu, pobieranego na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 lutego 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 124) należy przyjąć wartość hurtową wódek gatunkowych własnej produkcji a nie sumę przychodu brutto osiągniętą ze sprzedaży tych wódek we własnych zakładach gastronomicznych.

Przez wartość hurtową należy rozumieć cenę sprzedażną jaką otrzymuje przedsiębiorca przy sprzedaży wyprodukowanych przez siebie wódek gatunkowych dalszym odsprzedawcom. Wartość ta powinna być ustalona na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych danego przedsiębiorstwa przemysłowego.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 17 MAJA 1938 R. L. D. V. 12688/2/38

w sprawie stosowania przepisów art. 11 ustawy o podatku dochodowym.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 15 z 1938 r., poz. 388)

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 9 lutego 1938 r. l. rej. 2238/36.

— — — — — — — — — — — —

...„Brak jest dalej jakiegokolwiek uzasadnienia dla stanowiska władzy pozwanej,

iż dochód córek pełnoletnich skarżącej podlega doliczeniu do jej dochodu z powodu, że są one na jej utrzymaniu i pozostają z nią we wspólnym gospodarstwie. Art. 11 ustawy o pod. dochod. (poz. 411/25 Dz. Ust.) inne stawia wymogi takiego doliczenia, uzależnia on je mianowicie od prawa głowy rodziny rozporządzenia dochodami członków rodziny. Okoliczności, powołane przez władzę, w niczym nie uzasadniają takiego prawa po stronie skarżącej, skoro ani z ustawy takie prawo matce pełnoletnich dzieci nie przysługuje, ani władza pozwana nie stwierdziła istnienia żadnej prywatno-prawnej umowy, na podstawie której w konkretnym wypadku prawo takie by skarżącej służyło. Skoro więc brak w ogóle podstawy prawnej do przyjęcia, że w danym wypadku miałby zastosowanie art. 11 ustawy o podatku dochodowym, nie ma już znaczenia podniesiona w skardze wadliwość postępowania z powodu ustalenia istnienia i wysokości dochodu córek skarżącej w sposób niezgodny z przepisami ustawy o podatku dochodowym...".

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 28 MAJA 1938 R.
L. D. V. 24876/2/37

w sprawie opodatkowania podatkiem dochodowym ajentów i urzędników zakładów ubezpieczeniowych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 15 z 1938 r., poz. 390).

Zebrane przez Ministerstwo Skarbu materiały w sprawie podatkowego kwalifikowania przychodów, osiąganych przez osoby, współpracujące z zakładami ubezpieczeń wykazują, że zarówno władze skarbowe jak i poszczególne przedsiębiorstwa ujmują to zagadnienie bardzo różnorodnie. Celem więc ustalenia jednolitych zasad postępowania Ministerstwa Skarbu wyjaśnia, co następuje:

Zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. R. P. Nr 96. poz. 864)] oraz przyjętą praktyką zakłady ubezpieczeń korzystają z usług następujących kategorii osób: A) ajentów ubezpieczeniowych (do grupy tej należą również tzw. ajenci główni lub generalni reprezentanci); B) pomocników ajentów ubezpieczeniowych; C) maklerów ubezpieczeniowych; D) inspektorów i organizatorów; E) pracowników biurowych.

Osoby wymienione w pkt. A, B i C od wynagrodzeń otrzymywanych za świadczone na rzecz zakładów ubezpieczeń usługi w postaci pośrednictwa ubezpieczeniowego podlegają **zawsze** opodatkowaniu według przepisów działu I ustawy o podatku dochodowym bez względu na to, czy wynagrodzenia otrzymują w formie prowizji, czy też— obok prowizji — również w postaci poborów periodycznych (ajenci główni wzgl. generalni reprezentanci).

Natomiast osoby, zaliczone do kategori D i E, które — w przeciwieństwie do wymienionych wyżej — pozostają do zakładu ubezpieczeń w stosunku umowy o pracę, opłacają **zawsze** podatek dochodowy według działu II ustawy. U inspektorów i organizatorów do tej samej grupy dochodów należy zaliczyć oprócz wynagrodzeń stałych również prowizje, uzależnione od wydajności pracy agentów, należących do ich komórek organizacyjnych lub okręgów (tzw. superprowizje).

Jeżeli jednak pracownicy w pkt. D i E wymienieni poza spełnianiem normalnych czynności, wynikających z umowy o pracę, dodatkowo zajmują się osobistym pośredniczeniem przy zawieraniu umów ubezpieczonych, przy czym w tym zakresie nie są skrępowani ani rozkładem, ani ilością pracy i zależnością od zakładu — wy-

nagrodzenie z tego tytułu płynące (prowizje) stanowią dochód z działu I ustawy, bowiem w tych wypadkach występują oni w charakterze ajentów, trudniących się pośrednictwem ubezpieczeniowym. W rezultacie niektórzy urzędnicy biurowi oraz inspektorzy i organizatorzy będą w dwojaki sposób opodatkowani, a mianowicie — od wynagrodzeń z tytułu umowy o pracę na podstawie przepisów działu II ustawy, a od zarobionej dodatkowo prowizji — na podstawie działu I ustawy o państwowym podatku dochodowym, przy czym bez znaczenia jest okoliczność, iż umowa o pracę wyraźnie przewiduje zajmowanie się pośrednictwem.

Wyrażone powyżej zasady należy stosować tylko na przyszłość poczynając od wymiarów na rok 1938 oraz przy rozstrzyganiu wniesionych odwołań od wymiarów i potrąceń dotychczas nieprawomocnych.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu uchyla wszystkie sprzeczne z niniejszym okólniki izb skarbowych.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. Lubowicki

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw RP. Nr 37 z dn. 25 maja 1938 r.

Rozporządzenie Ministra Skarbu o zmianie tabeli tarowej stanowiącej załącznik do do § 4 rozporządzenia Min. Skarbu z 9.10.1934 (poz. 313).

Dziennik Ustaw RP. Nr 39 z dn. 8 czerwca 1938 r.

Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o tymczasowym wprowadzeniu w życie postanowień protokółu dodatkowego z dnia 22 kwietnia 1938 do protokółu taryfowego między Polską a Estonią (poz. 327).

Rozporządzenia Ministrów: Komunikacji i Skarbu w sprawie zwalniania od dodatku drogowego i opłat na Państwowego Funduszu Drogowego olejów mineralnych, spirytusu i benzolu przeznaczonego do napędu pojazdów mechanicznych przedstawicielstw dyplomatycznych (poz. 328); Przemysłu i Handlu o budowie i stanie technicznym przenośnych zbiorników do gazów sprężonych (poz. 329).

Dziennik Ustaw RP. Nr 40 z dn. 10 czerwca 1938 r.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w sprawie ustalenia, w jakiej mierze świadectwa ukończenia szkół technicznych i artystycznych należy uważać za dowód uzdolnienia zawodowego do prowadzenia przemysłu rzemieślniczego (poz. 332).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 14 z dn. 20 maja 1938 r.

Okólniki Ministra Skarbu w sprawie wykładni art. 20 p. k. s. (poz. 363); — w sprawie umarzania postępowania karnego skarbowego z powodu śmierci przestępcy (poz. 364); — w sprawie Bonów Funduszu Inwestycyjnego (poz. 365); — w sprawie zaświadczeń o ocleniu towarów tureckich (poz. 366); — w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (poz. 367); — w sprawie ustnego zgłaszania wniosków wymienionych w § 50 p. 2 instrukcji manipulacyjnej (poz. 368); — w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (poz. 369); — w sprawie kontroli opłat na rzecz Funduszu

Pracy (poz. 370); — w sprawie uproszczenia trybu przyznawania ulg w państwowym podatku przemysłowym od obrotu dla transakcji na giełdach mięsnych (poz. 371); — w sprawie sposobu ustalania dochodu ze źródła należącego do kilku płatników zamieszkałych w okręgach różnych urzędów skarbowych (poz. 372); — w sprawie stosowania umowy z Gdańskiem w przedmiocie ochrony i pomocy prawnej w dziedzinie podatków (poz. 373); — w sprawie interpretacji art. 20 dekretu Prezydenta RP o zmianie przepisów o państwowym podatku gruntowym (poz. 374); — w sprawie ważności legalizacji pojemników dokładniejszych i granic uchybień obiegowych dla narzędzi mierniczych (poz. 375).

Dziennik Urzędowy Ministerswa Skarbu Nr 15 z dn. 31 maja 1938 r.

Okólniki Ministra Skarbu: w sprawie niektórych praw i obowiązków zarządów gmin w postępowaniu egzekucyjnym urzędów skarbowych (poz. 386); — w sprawie poboru scalonego podatku przemysłowego od obrotów wódkami gatunkowymi (poz. 387); — w sprawie stosowania przepisów art. 11 ustawy o podatku dochodowym (poz. 388); — w sprawie należytości od wpisu prawa własności w księdze wieczystej na obszarze na którym obowiązuje kodeks cywilny austriacki (poz. 389); w sprawie opodatkowania podatkiem dochodowym ajentów i urzędników zakładów ubezpieczeniowych (poz. 390); — w sprawie przyrządów i odczynników w rozlewniach octu fermentacyjnego (poz. 391).

KALENDARZ PODATKOWY

W czerwcu 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 czerwca 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w czasie od 16 do 31 maja 1938 r.

Do 7 czerwca 1938 r.—podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w maju 1938 r.

Do 15 czerwca 1938 r. — zaliczka na podatek od obrotu w wysokości 1/5 kwoty podatku wymierzonego za rok ubiegły przez płatników nieprowadzących ksiąg.

Do 15 czerwca 1938 r. — I rata zryczałtowanego podatku od obrotu na rok 1938.

Do 20 czerwca 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w ciągu pierwszych 15 dni czerwca 1938 r.

Do 25 czerwca 1938 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu maju 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub do składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 30 czerwca 1938 r. — I rata (półroczna) podatku od nieruchomości.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w czerwcu 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w czerwcu 1938 r.

PORADNIA

397. *N. H. Ostrowiec.*

Manko, o ile wynika z przyczyn naturalnych, jak np. zniszczenie towaru (wyschnięcie, stłuczenie, połamanie), **jest stratą eksploatacyjną i, jako taka, potrącalną.**

Natomiast manko powstałe wskutek kradzieży towaru jest stratą dotyczącą wyłącznie substancji majątku a nie stratą eksploatacyjną i w tym wypadku potrąceniu nie podlega (NTA 18.4.1934, l. rej. 9987/30, OBP, 1937, str. 280).

Dokładne wyjaśnienie kwestii potrącalności manka znajdzie Pan w OBP, 1937, str. 279 i n.

398. *Zakłady Przemysłowe, Grzegorzewo.*

Dekretem Prezydenta Rzplitej z dnia 14 stycznia 1936 (DURP 1936 p. 15) została zmieniona ustawa o opłatach stemplowych z r. 1926 w brzmieniu DURP 1935, poz. 404. Według art. 3 p. 5 Dekretu uległy skreśleniu art. 72, 73 i 74 Ustawy stanowiące **o obowiązku uiszczania opłaty od rachunków i innych pism, stwierdzających wykonanie umowy.** Z chwilą wejścia w życie Dekretu, tj. **z dniem 15 stycznia 1936 ustał obowiązek uiszczania opłaty od wyżej wymienionych pism.** Dekret nie zna różnicy między fakturami firm zagranicznych i krajowych, ani też żadna późniejsza ustawa nie nakłada obowiązku stemplowego w odniesieniu do faktur firm zagranicznych.

399. *A. M. Kraków.*

1. Ob. odpowiedź dla Zakładów Przemysłowych Grzegorzowo.

2. **Rachunek wystawiony za dostarczony prąd elektryczny i opał jest pismem stwierdzającym umowę sprzedaży** (art. 66 ustawy o opł. stempl.). Rachnek, jako umowa sprzedaży jest wolny od opłaty, jeśli sprzedawca, bądź nabywca zawarł ją w zakresie swego przedsiębiorstwa podlegającego podatkowi przemysłowemu (art. 69 ustawy). **Umowa (rachunek) sprzedaży energii elektrycznej i opału nie podlega więc opłacie, o ile Pan nabywa je w zakresie swego przedsiębiorstwa podlegającego pod. przem.** O ile zaś Pan nabywa je nie w zakresie swego przedsiębiorstwa, stanowisko kolei jest słuszne. Albowiem po stronie kolei nie zachodzi czynność w zakresie przedsiębiorstwa.

2. **Wyciągi z kont wolne są od opłaty stemplowej** poczynając od dnia 15.1 1936 (nowela, DURP, 1936, poz. 15).

400. *Hape, Oświęcim.*

1. Ustawa z 9 kwietnia 1938 r. o ulgach inwestycyjnych w art. 35 i następnych przyznaje **ulgi podatkowe tylko dla osób fizycznych nabywających pojazdy mechaniczne.**

Osoby prawne mogą natomiast, w myśl ust 2 art. 6 ustawy pod. doch. i okólnika z 10.4.1937 LDV. 20380/37, (OBP, 1937, str. 177) o przedmiotach, których okres zużycia nie przekracza lat pięciu — spisać jednorazowo na straty wartość nabytego samochodu w roku zakupienia.

Kwestia nabycia nowego, czy też starego samochodu ma znaczenie jedynie dla przyznania ulg osobom fizycznym, w którym to wypadku ulga uzależniona jest od nabycia nowego samochodu. Natomiast **jeśli chodzi o jednorazowe odpisanie wartości pojazdu na straty w myśl ust. 2 art. 6 ustawy o pod. doch. kwestia ta nie ma żadnego znaczenia.**

2. O ile dobrze Pana rozumiemy stosuje Pan w swojej księgowości (przemysłowej) metodę kumulacyjną, tj. kumuluje na jednym koncie (które jest nazwane nieprawidłowo kontem „sprzedaży" zamiast „fabrykacji" lub „produkcji") — koszty produkcji ze sprzedażą (obciąża się konto kosztami produkcji a uznaje za ceny sprzedaży wyrobów i odpadków).

Przy tej metodzie kosztami sprzedaży obciążyć można rachunek produkcji (u Pana — „sprzedaży"). Koszty odwózki gotowych wyrobów są kosztami sprzedaży. Można też koszty odwózki gotowych wyrobów księgować na specjalnym koncie lub koncie ogólnym wydatków („handlowych" lub tp.).

401. *Księgowy K. K.*

1. **Prowadzenie pomocniczych ksiąg produkcji i kalkulacji** nie jest konieczne.

2. W inwentarzu nie można oznaczać wartości towarów powyżej kosztów własnych. **Władza skarbowa może wobec tego żądać wykazania kosztu własnego wyprodukowanego towaru przez przedstawienie jego kalkulacji.**

402. *B. H. I.*

1. Stan faktyczny: **„młyn prowadzi księgę magazynową mąki i otrąb cały rok po stronie rozchodu i w końcu roku daje po stronie Ma produkcję roczną ze zboża, gdyż wtedy wszystko jest wypakowane i wyważone".** Czy księgowanie jest prawidłowe?

Prowadzona w powyższy sposób księga magazynowa nie spełnia swego właściwego zadania, ponieważ nie można w ciągu całego roku ustąlić na jej podstawie zapasu towaru. Opisana przez Pana księga nie jest księgą magazynową, lecz księgą rozchodu towaru (prowadzenie księgi magazynowej, nie jest zresztą konieczne). Sposób prowadzenia opisanej księgi nie może mieć wpływu na ocenę księgowości jako całości, jeśli nie wykazuje ona nierzetelności ksiąg.

2. Odpowiedzi nr 234, 1938, str. 227 oraz nr 306, 1938, str. 327 dotyczą różnych sytuacji. **W pierwszym przypadku chodzi o wycofanie zużytej maszyny, w drugim — o zamianę ze stratą maszyny, nadającej się jeszcze do produkcji.**

Odpisy na amortyzację polegają na obciążaniu wyników przedsiębiorstwa wartością maszyny, w miarę jej zużywania się, jako kosztem osiągnięcia dochodu, niejako z góry wyłożonym. Jeżeli maszyna uległa całkowicie zużyciu odroczenie potrącenia z dochodu kosztu jej nabycia nie jest już możliwe, dlatego uzasadnione jest odpisanie na straty w roku wycofania maszyny niezamortyzowanej części ceny. Oczywiście, jest to dopuszczalne pod warunkiem, że wysokość dotychczasowych odpisów była zgodna z normami teoretycznymi. W przeciwnym razie miałoby miejsce przerzucenie strat na ostatni rok używalności maszyny, co jest niedopuszczalne.

W przypadku sprzedaży lub zamiany maszyny ze stratą, z przyczyn innych niż zużycie, ma miejsce strata, wynikająca ze spieniężenia przedmiotu majątkowego, która zgodnie z art. 8 pkt 6 ustawy o pod. doch. nie jest potrącalna.

403. *Pegri.*

Odszkodowanie, wypłacone rodzinie osoby, która wskutek nieszczęśliwego wypadku (w przedsiębiorstwie) poniosła śmierć, nie stanowi ze stanowiska judykatury NTA wydatku potrącalnego z dochodu podatkowego: wydatek ten nie jest normalnie związany z eksploatacją źródła dochodu. Odszkodowanie powinno jednak księgowo obciążać rk strat i zysków poprzez specjalnie otworzony rachunek.

404. *D. Dog.*

Utrzymanie w księgach długu wobec firmy, której Pan był przedstawicielem, jakkolwiek dług ten został pochłonięty przyznanym Panu odszkodowaniem i innymi należnościami — a to celem uniknięcia opodatkowania—stanowiłoby prowadzenie księgowości świadomie niezgodnie z rzeczywistością, a więc—czyn karalny.

405. *Abonament nr 2.*

Bilans zamknięcia jest ostatnią pozycją w dzienniku. Podział zysków między spólników spółki jawnej należy uwidocznić w następnym roku.

406. *Wilno W—W.*

Odpowiedzi udzielimy po ukazaniu się rozporządzenia wykonawczego do usta-

wy o podatku obrotowym, które przypuszczalnie będzie zawierać miarodajne wskazówki dla rozstrzygnięcia poruszonego zagadnienia.

407. *J. W.*

1. Stan faktyczny jest niejasny. Gdyby chodziło w przypadku **o butelki i skrzynie, które przy sprzedaży piwa otrzymuje nabywca bez obowiązku zwrotu,** kwestia odpisania ich wartości na straty jednorazowo byłaby bezprzedmiotowa. Koszt opakowania itp. obciąża bowiem w każdym razie przychód, jako wydatek potrącalny. Jeżeli natomiast **butelki i skrzynie służą w Pańskim przedsiębiorstwie do stałego użytku (są zwracane) można odpisać ich wartość jednorazowo na straty,** ponieważ, zgodnie z okólnikiem (OBP, 1937, str. 205 i 207) chodzi o przedmioty, których okres zużycia nie przekracza lat 5. Nie rozumiemy zarzutu kontrolera, opartego na tym, że przedmioty wyżej wspomniane stanowią składnik produkcji. Chodzi przecież, zgodnie z listem Pana, o butelki i skrzynie zakupione, nie zaś wyprodukowane. Prawo jednorazowego potrącenia zakupionych przedmiotów, zużywających się najwyżej w ciągu 5 lat, służy zarówno przedsiębiorstwom handlowym jak i przemysłowym.

2. **Przedmioty, otrzymane do bezpłatnego używania, należy księgować podobnie jak depozyty** (por. OBP, 1938, str. 373, odpow. nr 361, pkt. 3). Jeżeli wartość tych przedmiotów nie została umownie określona, należy księgować według wartości przybliżonej na podstawie własnej oceny.

408. *Safra*

1. **Firmy używać mogą tylko kupcy, prowadzący przedsiębiorstwo w większym rozmiarze (rejestrowi).** Pod tym warunkiem dopuszczalne jest używanie firmy **nawet przed jej zarejestrowaniem** (Allerhand, Komentarz, art. 26, uw. 1). Brzmienie firmy musi odpowiadać rzeczywistości, wobec czego, w razie zmiany w osobie właściciela, dawna firma może być zachowana pod warunkiem uzupełnienia jej dodatkiem wskazującym obecnych właścicieli.

2. **Nie można łączyć na jednym rachunku zaszłości różnego rodzaju,** choćby miały tę (jedną) wspólną cechę, że zachodzą jednorazowo i przed upływem roku odnośne stosunki ulegają rozwikłaniu (pożyczka, otrzymanie czeku od odbiorcy itd.).

3. O opłatach rejestrowych traktuje Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 8.6.1935 r. (DURP, 1935, poz. 291). Opłaty za wpisanie kupca są zależne od kategorii świadectwa i formy prawnej przedsiębiorstwa. Rejestracja nie jest połączona z opłatami corocznymi.

409. *Mała Kasa*

Uchybia, oczywiście, prawidłom księgowości, jeżeli wydatki uskutecznione z „Małej Kasy" w ostatnich dniach 1935 r. zapisano na dobro r-ku „Kasy" w 1936 r. w jednej sumie łącznie z drobnymi wydatkami pierwszych dni 1936 r. Obrażono bowiem w ten sposób zasady, że każdy okres buchalteryjny stanowi zamkniętą całość i że nie wolno wyników jednego roku obciążać wydatkami, odnoszącymi się do innego okresu. Usterka powyższa ze względu na jej formalny charakter i drobną kwotę, wchodzącą w grę (ok. 6 zł.), nie ma, zdaniem naszym, samoistnego znaczenia dla oceny prawidłowości ksiąg. Może ona mieć wpływ na tę ocenę jedynie w związku z innymi uchybieniami (por. OBP, 1937, str. 558—9 i OBP, 1938, str. 391, odp. nr 378). Uważamy jednak za wskazane skorygować księgi za 1936 i 1937 wraz z bilansami. O sposobie korygowania pisaliśmy (OBP, 1937, str. 341, 413, 509).

410 *L. H. W.*

Jak już niejednokrotnie wyjaśnialiśmy, **wpis do księgi zakupu, gdy nie jest prowadzona księga faktur,** powinien obejmować co najmniej nazwisko kontrahenta i ogólnikowe oznaczenie towaru.

Ocena znaczenia uchybienia przeciwko tej zasadzie dla kwalifikacji ksiąg zależy od oceny władzy skarbowej.

Nie można popełnionych uchybień naprawiać przez zaprowadzenie nowej księgi i powtórzenie w niej, z odpowiednimi zmianami, dotychczasowych wpisów za cały okres ubiegły. Prawidłowe księgowanie wymaga bowiem dokonywania zapisów w miarę powstawania zaszłości i bez opóźnienia.

411. *AB.*

1. **Prowadzenie tzw. „Małej Kasy"** jest praktykowane. Rk „Kosztów Handlowych" należy obciążyć (na dobro rku „Kasy") globalnymi sumami wydatków w określonych terminach, np. co miesiąc lub po wyczerpaniu wpłaconej do „Małej Kasy" zaliczki, nie zaś jednocześnie z obciążeniem tą zaliczką rku „Małej Kasy". Na podstawie „Małej Kasy" należy sporządzić spis dokonanych wydatków, który służy **jako dowód usprawiedliwiający dla wpisania ogólnej sumy wydatków** na rku „Kosztów Handlowych" (Kotowicz, str. 83). Jednocześnie należy sporządzić asygnatę kasową, obejmującą globalną sumę drobnych wydatków.

2. **W razie przystąpienia spólnika do przedsiębiorstwa, prowadzonego przez kupca jednoosobowego, sporządzenie na datę wstąpienia spólnika bilansu zamknięcia nie jest konieczne.** Jest kwestią porozumienia spólników, w jaki sposób ma być w tych warunkach podzielony zysk w końcu roku. W szczególności, może być w tym celu sporządzony pozaksięgowo bilans na dzień powstania spółki.

3. Nie można na ogólnym rku „Wierzycieli" zapisywać wpłaconych depozytów gotówkowych lub wekslowych (obciążając rk „Kasy", wzgl. „Weksli"). Jeżeli depozyty mają w ogóle figurować w księgach zasadniczych (co nie jest konieczne), należy otworzyć specjalne rki („Różni za depozyty", „Weksle w depozycie" itp.). **Nie jest sprzeczne z istotą depozytu,** jeżeli otrzymujący jako depozyt weksel może go puścić w obieg lub zainkasować sumę wekslową, skoro w miejscu wekslu w depozycie ma pozostawać zainkasowana gotówka.

4. **Złożenie firmie X papierów wartościowych tytułem kaucji za osobę trzecią (Y) powinno być uwidocznione w księgach** (Ma „Rk Papiery wartościowe w portfelu", Wn „Rk Papiery wartościowe w zastawie w f. X"). Jednocześnie, celem ujawnienia udzielenia gwarancji za osobę trzecią, należy otworzyć: Rk udzielonych gwarancyj" i „Rk Y", uznając za udzieloną gwarancję pierwszy rachunek w ciężar drugiego. Jeżeli chodzi o osoby prawne, gwarancje należy obowiązkowo ujawnić w sumach pozabilansowych.

5. **Jeżeli przedsiębiorstwo wytwarza samo dla siebie przedmioty użytkowe,** należy zgromadzić koszty produkcji na specjalnym rku np. „Rku produkcji urządzenia biurowego (sklepowego)", aby następnie przenieść saldo na Rk „Ruchomości".

Wszelkie zapytania do Poradni kierować należy pod adresem Redakcji Orzecznictwa Buchalteryjno-Podatkowego, Warszawa, Zielna 12 m. 7.

Skorowidz rzeczowy

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15